

Časopriestor Spacetime

4 4/2019
ISSN 2730-0110

Interaktívne vedecko-popularizačné médium významných autorov a vedeckých pracovníkov
Interactive popular science medium of important authors and scientists

Ing. Emil Burák, PhD.

Kreativita
a
pragmatizmus

Obsah

- 3 Ing. Emil Burák, PhD.
- 4 Dobro a zlo
- 5 Živý organizmus viac ako neživý mechanizmus
- 6 Revolúcia Industry 4.0
- 7 Kreatívny priemysel a renesanční ľudia
- 8 Kreativita
- 9 Postoj, vášeň, túžba a zameranie
- 10 DITOR – Univerzálna metóda ku kreativite
- 12 Desatoro pragmatizmu vo vzťahu ku kreativite
- 13 Na inej kôte a v inej note

Ing. Emil BURÁK, PhD.

Vyštudoval Ekonomickú fakultu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (1991). Od roku 1994 - 1999 absolvoval postgraduálne (externé) doktorandské štúdium so špecializáciou na Manažment financií v odbore Ekonomika a riadenie podnikov. V rámci systému celoživotného vzdelávania - rôzne manažérske kurzy i projekty v rokoch 2003 - 2006 v SR i v zahraničí.

Emil Burák má doteraz za sebou vyše 35-ročnú pracovnú kariéru, z toho najviac pracoval v sektore služieb, financií a riadení. Z toho 10 rokov ako top-manažér v privátnom sektore (banky) v Bratislave a štátnom sektore (dane) v Banskej Bystrici. Pracoval v rôznych funkciách – ako obchodník (Reštaurácie D. Kubín 1985 - 1990), kontrolór (Daňový úrad D.Kubín 1990 - 1997), ako bankový a finančný manažér v rokoch 1997 - 2002 v Bratislave (napr. riaditeľ controlingu, viceprezident banky, generálny riaditeľ sekcie banky, branch manager pre retail), ekonomický riaditeľ televízie, od februára 2003 ako námestník generálneho riaditeľa Daňovej správy SR pre kontrolu a exekúciu. Tri roky (2003 - 2005 Fakulta financií) učil externe na Univerzite Mateja Bela v B. Bystrici. Neskôr aj ako daňový manažér na DÚ a FRSR a tiež vysokoškolský učiteľ na VSEMVS v Bratislave.

Je to ekonóm, pragmatik a nadšený vzdelávač (12 rokov ako vysokoškolský učiteľ, vyše 20 rokov ako úspešný lektor na trhu a v Daňovej škole i Akadémii vzdelávania FRSR).

Súčasne aj plodný autor – doteraz 22 kníh ako autor, 6 ako spoluautor a autor vyše 1 900 odborných článkov doma i v zahraničí.

Dobro a Zlo

Tretie milénium otvára pred človekom mnohé výzvy, ktorých je určite viac ako múdrych vízií. Najspoľahlivejšie idey ľudstva by mali rešpektovať progres a vedecko-technický pokrok, ale primárne vychádzať vždy z hodnotovej abecedy múdrych. Tá znie jednoducho: Všetko živé je viac, ako čokoľvek neživé (umelé). A DOBRO je viac ako ZLO. Ved' aj pri riadení ľudí je známe, že ktorákoľvek prirodzená autorita požíva oveľa väčší rešpekt a úctu pred zamestnancami ako „iba“ formálna autorita. Stále neprekonanou učiteľkou pre rast múdrosti človeka na planéte Zem je PRÍRODA. Zachovať rovnováhu medzi evolúciou a ekológiou sa nie vždy človeku darí. Cieľom tejto úvahy – je preto podčiarknuť význam obozretnej tvorivosti – t. j. súladu medzi kreativitou a pragmatizmom.

Živý viac ako neživý mechanizmus organizmus

Homo sapiens - sa usiluje trvalo zlepšiť vlastný modus vivendi a nachádzať pragmatické riešenia v optimalizácii k vyššej kvalite života. K tomu nestačí len rozvíjať neustále tvorivosť podľa teórie, ale súčasne aj citlivo rešpektovať potreby praxe. Realizovať systémy, procesy a ostatné prvky evolúcie, nie za každú cenu formou revolúcie, ale skôr v korektnej symbióze, harmónii a súlade kreativity a pragmatizmu.

Impozantné stratégie ľudstva hľadajú často zdokonalenia cez rôzne neživé špičkové technológie na čele s robotikou, digitalizáciou, nanotechnológiami, umelou inteligenciou i ďalšími prvkami s najvyššou pridanou hodnotou. Často počúvam v praxi mylnú vetu fetišistov informatiky, že človek je dnes už nič, lebo náš informačný systém to všetko zariadi?!

Ľudský TVOR by mal tvoriť. Pretože bez tvorivosti niet osvety, ani vzdelávania. A osveta je dynamizátorom kultúry. A kde niet kultúry, niet ani dobrej budú-

cnosti (NO CULTURE – NO FUTURE). Tiež pritom človek nesmie zabúdať na kľúčovú axiómu, ktorá znie:

Ktorýkoľvek živý organizmus (fauna, flóra, človek) bol, je a vždy bude viac, ako akýkoľvek neživý mechanizmus (stroj, počítač, informačný systém, robot, umelá inteligencia).

Preto aj pri kreativite a pragmatizme súčasnosti i budúcnosti by v prvom rade malo ísť i z pohľadu biznisu na trhu i v spoločnosti principiálne o zachovanie ekonómie dobra, nie naopak o nastolenia ekonómie zla.

REVOLÚCIA

Aktuálna vlna v turbulenciách evolúcie v najvyspelejších krajinách civilizovaného sveta sa nesie v znamení Industry 4.0. Táto štvrtá priemyselná revolúcia, ktorá prebieha od druhej polovice minulého storočia, je charakterizovaná najmä zlúčením technológií.

INDUSTRY

Takých, ktoré stierajú hranice medzi fyzickými, digitálnymi a biologickými sférami. Ich výslednicou je inteligentná a inovatívna výroba k udržateľnej prosperite.

Know-how je vždy predpokladom úspechu, pričom ako samozrejmosť sa predpokladá, že piliermi sú znalostní pracovníci (s dôrazom na ich **SKILLS** – praktické zručnosti, nie iba **KNOWLEDGES** – teoretické vedomosti). Víťaznými riešeniami nie sú **FBS** (**F**irst **B**est **S**olution) koncepty ako najlepšie z najlepších v ideálnych podmienkach podľa teórie, ale skôr **SBS** (**S**econd **B**est **S**olution) koncepty ako najlepšie z možných a dostupných v reálnych podmienkach konkrétnej praxe.

Integrátorom kooperácie v tvorivosti v prospech Industry 4.0 zostáva najmä mentálny kód obsiahnutý v DNA dvoch kľúčových pojmov: **SYSTEM** = **S**ave **Y**our **S**elf **T**ime **E**nergy **M**oney (každý, kto má poriadok šetrí čas, energiu a peniaze) a **TEAM** = **T**ogether **E**veryone **A**chieves **M**ore (Spoločnými silami v tíme sa dá dosiahnuť viac, resp. slovenské porekadlo: viac hláv = viac rozumu).

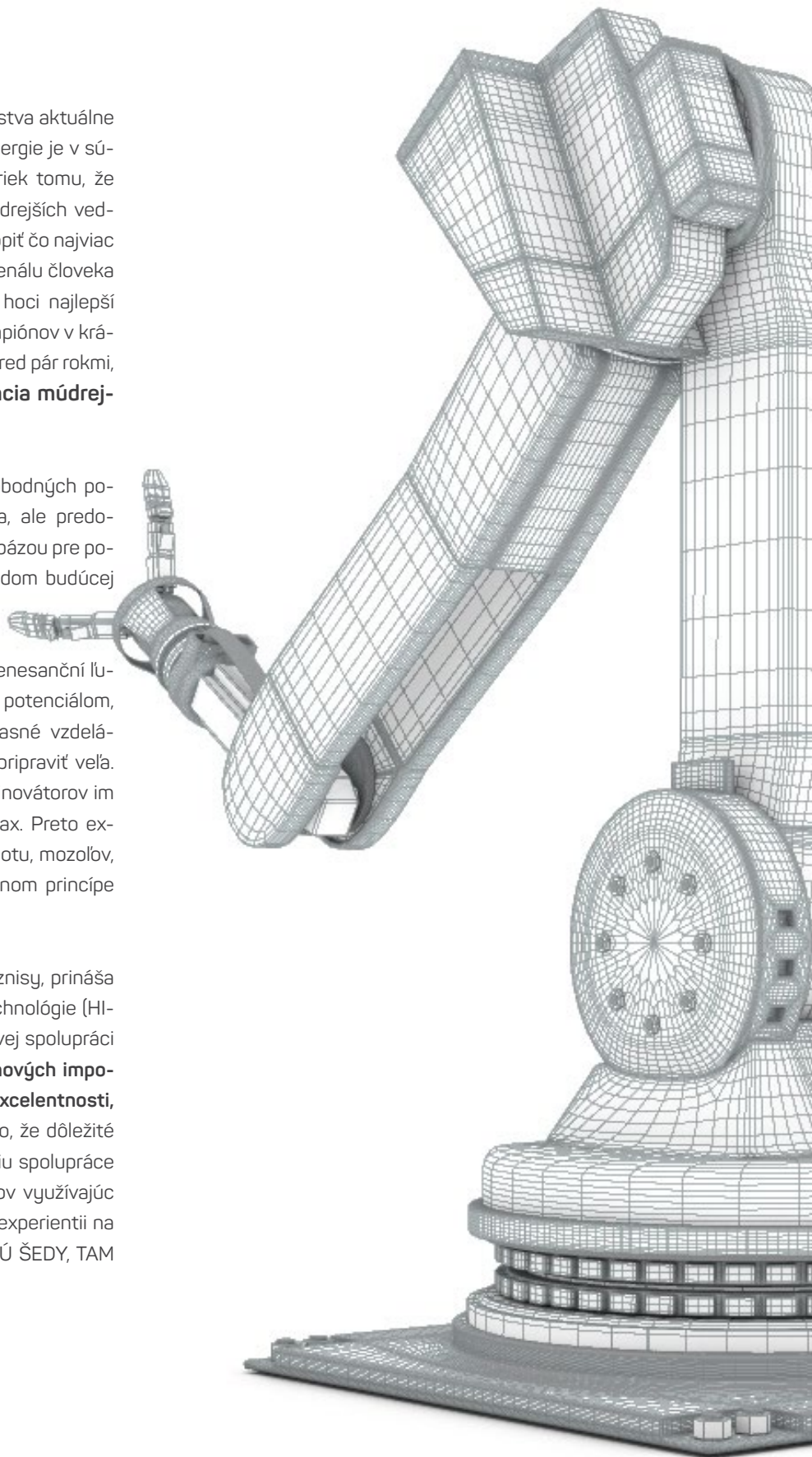
Kreatívny priemysel a renesanční ľudia

Z hľadiska strategických zdrojov ľudstva aktuálne platí, že jediný nevyčerpatelňý zdroj energie je v súčasnosti potenciál ľudskej hlavy. Napriek tomu, že medzi hlavné úlohy ľudstva pre najmúdrejších vedcov planéty už roky patrí aj úloha pochopiť čo najviac ľudský rozum, kapacita mozgového arzenálu človeka stále nebolo úspešne preskúmaná. A hoci najlepší počítač sveta už porazil svetových šampiónov v kráľovskej hre šach a strategickej hre GO pred pár rokmi, stále je (chvalabohu) **ľudská inteligencia múdrejšia ako umelá inteligencia**.

Kreatívny priemysel (nie z hľadiska slobodných povolání šoubiznisu a umeleckého sveta, ale predovšetkým skrz vedecký svet) je hlavnou bázou pre pokračujúcu evolúciu ľudstva i predpokladom budúcej priemyselnej revolúcie (Industry 5.0).

Pilierom kreatívneho priemyslu sú renesanční ľudia a osvietení reformátori s tvorivým potenciálom, ktorých však dnešné školstvo a súčasné vzdelávacie systémy nedokážu edukovať a pripraviť veľa. Dovzdelávať sa a dorásť na najlepších inovátorov im umožňuje až následná dlhodobější prax. Preto expertnosť stále závisí od tvrdého drilu, potu, mozolov, obety a státisícov opakovaní na triviálnom princípe pokus/omyl/neúspech/úspech.

Kreatívny priemysel otvára nové biznisy, prináša objavy, vynálezy, patenty, špičkové technológie (HI-FI = high fidelity) predovšetkým v tímovej spolupráci a na báze zdieľania znalostí a **tvorby nových impozantných koalícií múdra (tzv. centrá excelentnosti, ostrovy pozitívnej deviácie)**. Mám za to, že dôležité je podčiarknuť v kreativite aj kombináciu spolupráce mladých a starších (seniorstvo) mozgov využívajúc odvekú pozitívnu skúsenosť ľudstva o experientii na princípe úcty k najskúsenejším: KDE SÚ ŠEDY, TAM SÚ VEDY.

Kreativita

Podľa vedcov aktuálne existuje údajne až 150 rôznych definícií kreativity (tvorivosti). Mne sa páči nasledovná: Podstatou kreativity sú dve podmienky platné súčasne: Musí ísť o nové idey a súčasne majú byť užitočné. Obe podmienky musia platiť naraz, ak to má byť prelomové dielo s celosvetovým dosahom jeho úžitku, pridanej hodnoty a pokroku.

Tvorivé riešenie sa zvyčajne vyznačuje jedinečnosťou, originalitou, neopakovateľnosťou, vynaliezavosťou, schopnosťou improvizácie (nie je umenie tvoriť elegantné teórie v ideálnych podmienkach dokonalého laboratória, ale často v praxi - v realite obmedzení okamihu, tu a teraz na ulici, v teréne!) praxe invenciou, vysokou pridanou hodnotou a úžitkom hodným osobitného zreteľa.

Kreativita a tvorivosť sú zhodné pojmy, pričom s väčším rešpektom sa v znalostnej ekonomike a vedomostnej spoločnosti používa slovo „tvorivosť“ a častejšie v reklame a satire (najmä tzv. nekalá kreativita porušujúca etiku, morálku a zákon) sa aplikuje slovo „kreativita“.

Z viacerých definícií kreativity vyplýva, že ide o legálny pojem a význam tvorivosti (kreativity) spočíva - v kombinácii a komplexnosti tvoriť originálne riešenia, jedinečné praktiky, vymýšľať čo najvyššiu kvalitu, dokázať zdokonaľovať a optimalizovať všetko a prinášať najužitočnejšie a najziskovejšie (profit i benefit) riešenia.

Naši predkovia aj v kreativite viac verili húževnatosti ako talentu, pričom sa držali hesla ORA ET LABORA (modli sa a pracuj) a verili najmä výsledkom, nie iba slubom a slovám podľa hesla ACTA, NON VERBA (činy rozhodujú, nie iba slová). Čím je doba materiálne bohatšia (konzumnejšia a pohodlnejšia) s vyšším komfortom, tým viac sa ľuďom nechce pracovať a tvoriť. Chudobnejšie prostredie (diskomfort) vždy núti človeka viac premýšľať, byť vynaliezavejším, invenčnejším.

Je to logické, lebo primárna otázka človeka v smrteľnom nebezpečenstve znie: Ako prežiť? Ale, akonáhle prežije, hneď sekundárna otázka znie kvalitatívne vo vyššom princípe: Ako sa mať lepšie?

Postoj, vášeň, túžba a zameranie

Osobná kultúra človeka a základné princípy jeho bytia a žitia sa odvíjajú od hodnôt, ktoré uznáva a preferuje. Preto celoživotné vzdelávanie (a heslo: učiť sa, učiť sa, učiť sa) je samozrejmom súčasťou sebarealizácie homo sapiens v treťom miléniu. Najúspešnejší ľudia planéty Zem vždy zaradovali medzi svoje najvyššie osobné princípy a životné hodnoty okrem života, zdravia, rodiny, priateľov, dobra, múdrosti – aj prácu.

Práca – ako cieľavedomá a najvedomejšia činnosť človeka najviac dokáže rozvíjať človeka. A tvorivosť je jej vrcholom, najvyšším poschodím a najsilnejším princípom. Príležitosť a šanca na tvorivú prácu nie je daná každému.

Podľa výskumu na najlepšej biznis-škole sveta na Harvardskej univerzite v USA vedci zistili, že kľúčovým pre úspech človeka v čomkoľvek je štvorlístok: informácie, inteligencia, šikovnosť (zručnosť) a postoj. Zo 100 percent týchto štyroch faktorov spolu až 93 percent tvoria práve POSTOJE. Preto zdôrazníme, že pre úspech kreatívca v znalostnej ekonomike sú rozhodujúce okrem postoja, IQ a talentu aj odvaha, húževnatosť, vášeň, nadšenie (entuziazmus), túžba, prostredie (okolie, učiteľ-mentor) a zameranie.

Kľúčovým aj pre úspech v kreativitě veľmajstrov je správny postoj, ale i koncentrácia – fokus, zameranie sa na cieľ.

Zameranie (anglicky SET, rusky USTANÓVKA!) – je popri správnych postojoch mimoriadne dôležitý faktor koncentrácie, orientácie, sústredenia sa na cieľ. Majú ho mimoriadne rozvinuté všetci najúspešnejší ľudia sveta.

Warren Buffett

Bill Gates

V interview o tom, čo je hlavnou príčinou úspechu dvoch najbohatších ľudí sveta, v roku 2008 nezávisle od seba starší miliardár Warren Buffett (aktuálne takmer 90-ročný) i mladší miliardár Bill Gates (aktuálne cca 60-ročný) zhodne odpovedali:

ZAMERANIE.

DITOR

Univerzálna metóda ku kreativitě

Jeden z našich najväčších expertov na tvorivosť v SR, pán Prof. Miron Zelina, DrSc. je autorom veľmi jednoduchého logického vzorca, ktorý povzbudzuje svojim obsahom, posolstvom i odkazom naozaj každého, kto čo len trochu tvoriť môže a chce. Nemusí vedieť, to sa naučí časom...

Tak, ako máme pestré kvietky na lúke i päť prstov na jednej ruke, milo rezonuje aj nasledovný logicko-logistický rebrík k tvorivosti, ktorý Zelina nazval DITOR.

Definuj! (Pomenuj problém, niekedy je to umenie i šťastie pre tvorcu naraziť na zaujímavý problém a pozoruhodný projekt, ktorý dokáže inšpirovať a priviesť k perfektnému dielu, vynálezu, objavu, patentu, riešeniu, zlepšeniu, inej pridanej hodnote...)

Informuj! (Získaj informácie o probléme k jeho analýze...)

Tvor! (Vytvor riešenia, navrhni kritéria, pomenuj alternatívy, vyber optimum...)

Ohodnot! (Pomeraj, klasifikuj, porovnaj vstupy a výstupy, náklady a výnosy i prínosy a očakávania...)

Realizuj! (Urob to v praxi. Slová nestačia, činy sú rozhodujúce. Nie ten, čo niečo vymyslel a začal, ale ten, čo to zrealizoval a dokončil je víťazom...)

Kreatívec ako osobnosť

Kreatívec – by mal byť človek aktívny, pracovitý, čínorodý, usilovný, tvorivý, invenčný, odvážny, všímavý a so zmyslom pre inovácie, zdokonalenia a zlepšenia. Musí vedieť plávať proti prúdu (čeliť mnohým prekážkam okolia a prejavom nepriazne), byť originálny, jedinečný a víťazne húževnatý. Často ho preto okolie nazýva aj rebel a revolucionár (namiesto toho, aby ho volali trefnejšie EVOLUCIONÁR) a preto kreatívcov mnohí odmietajú len a len preto, že vytrčajú z radu a sú úspešní a že im ich jedinečnosť závidia.

Zreteľahodným zmyslom života - vysoko prečnievajúcim nad všetkými ostatnými – je konať dobro. Činiť dobro však bez práce nie je možné. Nielen odborníci vedia, že nuda bolí viac fyzicky i psychicky ako práca. Niektorí jej škaredo nadávajú, že „robota“. Ale aj tento rozmer má svoj rozmar. A teda čarovnú príťažlivosť a magickú exkluzivitu, ak podčiarkneme dve dobré východiská k ďalším úvahám:

- Akákoľvek robota, ktorá stojí za to, aby bola niekedy vôbec urobená, stojí za to, aby vždy bola urobená dobre!

- Koreňom všetkého zla je nedostatok poznania!

Ak chceme dospieť k múdrosti a osobnej sebarealizácii a zanechať v rámci svojho životného diela na svete po sebe niečo cenné a hodnotné, tak sa oplatí nielen byť činorodými, aktívnymi a pragmatickými. Ale najmä stať sa kreatívnym človekom, komplexne tvorivou osobou a ešte lepšie osobnosťou. Nielen preto, že osobnosť je rozhodne viac ako „iba“ celebrita.

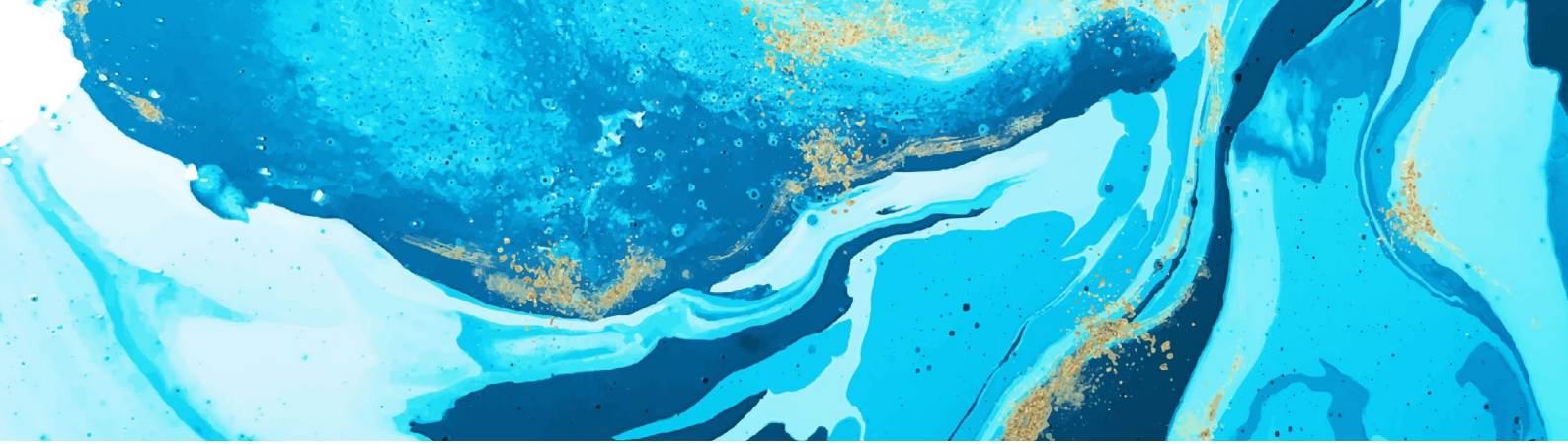
Poslanie, nie „iba“ povolanie

Pod tvorivosťou si netreba predstavovať len diela špičkových umelcov a géniov ľudstva (Michelangelo, Leonardo da Vinci, Mozart, Roden, Einstein...atď.), ale najmä obyčajných húževnatých a pracovitých ľudí. Prečo? Lebo základná poučka z hľadiska skúmania podstaty kreativity znie praobyčajne jednoducho a dôveryhodne zmysluplne:

TVORIVOSŤ SA DÁ UPLATNIŤ V KAŽDEJ PRÁCI A ČINNOSTI.

A na nej vyrástli aj mnohí skvelí vedci.

Tvorivosť – predstavuje najsilnejšiu zbraň ľudstva, súčasne obrovský nevyužitý potenciál, kde sa skrýva najväčšia rezerva pre zvýšenie prosperity ľudstva i kvality života jednotlivca.

Najúčinnnejšia tvorivosť (kreativita) - vzniká vtedy, keď to človek nerobí ako povolanie (pre peniaze a kvôli zisku), ale ako poslanie (vyšší princíp celoživotnej motivácie, až produktívny fanatizmus). Nie vtedy vznikajú najlepšie vrcholné diela ľudstva, keď sme v nepokoji donútení zvonku, ale keď sme v pokoji presvedčení zvnútra, že tvoriť sa celoživotne oplatí viac ako len troviť.

Hoci to obnáša viac nepohodlia ako pohodlia a často okrem slasti a radosti (z výsledku hotového diela, produktu) aj veľa strastí a starostí (pádov, obetí, mozoľov, nervov, pokusov) pri tvorbe. Najlepšie diela doteraz vznikali najmä v nedostatku a chudobe, nie v prepychu a bohatstve.

Daň z kreativity – pojem a význam

Pre účel tohto článku máme na mysli pomenovaním „daň z kreativity“ – smutnú obeť úspech, talent, šikovnosť i ďalšie výnimočnosti konkrétnych jedincov. Nielen preto, že úspech sa v dravom svete s tvrdou konkurenciou neodpúšťa. Ale aj preto, že je to typický postoj hlúpych, ako neobdivovať múdrosť, ale skôr ju ignorovať, likvidovať alebo aspoň minimalizovať. A to všetko len a len z titulu obyčajnej ľudskej úbohosti a malosti ducha i chudoby mysle. Hlúpi sa držia princípu, že keď vyčnieva výnimočný niektorou svojou kvalitou z radu, treba ho čo najskôr „dorovnať“ – teda odstrániť. Je to inštinkt strachu o prežitie? Lebo stádo, napriek výnimočným vodcom, sa vždy pohybuje rýchlosťou najpomalšieho kusu? Víťazi by mali byť len odmeňovaní, ale oni sú často a priori trestaní. Exaktne podľa staročeského sloganu: „A víťazové budú po zásluze potrestaní!“. Smutné z pohľadu múdrych,

samozrejme v kontexte postoja hlúpych. Rakúšan Kirschner už pred rokmi bravúrne zaknihoval výrok o tom, že ľudia sa v princípe delia len na 3 skupiny: hlupákov (ktorých je najviac), chytrákov (ktorých je menej) a múdrych (ktorých je najmenej).

Pragmaticky k tvorivosti

Pre mňa osobne je skvelým príkladom pragmatika Prof. Štefan Kassay, DrSc. Prečo najmä? Lebo je to selfmaker na strane jednej a na strane druhej aj ukážkový príklad presvedčivej aplikačnej praxe. Prečo? Lebo v sebe integruje špičkového vedca i úspešného biznismena, ktorý to, čo sa naučil na trhu v praxi pretaňuje do jeho vedeckého odkazu a výstupov pre teóriu.

Pragmatik je človek, ktorý odskúšal veľa príkladov, prípadov a prípadových štúdií aj na vlastnej koži a pozná ich úskalia. Odchovala ho prax a preto vie veľmi dobre predpokladať aj v inováciách, ktorý experiment má šancu na úspech a ktorý nie. Čo sa vyplatí, a čo nie. Vie tiež veľmi dobre doťahovať veci do konca. Lebo nestačí vymyslieť a navrhnuť inováciu, ale ju treba vedieť aj obhájiť, prebojovať a implementovať z teórie do praxe. Teda nielen vyrobiť, ale aj predať. Preto má pragmatik zvyčajne skvele vyvinutú intuíciu, odhad a predpoklad pre budúce scenáre a teda i lepší zmysel a cit pre futuristiku ako „iba“ teoretik. Je kotvou obozretnosti aj pre inovácie, lebo vie stáť pevne nohami na zemi a drží sa nadčasovo a s nadhľadom múdreho výroku filozofa, ktorý správne zaknihoval:

Ľudia nemôžu vedieť, môžu iba veriť. Ale neveria, pretože vedia?

Desatoro pragmatizmu vo vzťahu ku kreativite

Kreatívec je plný vášne, nadšenia (entuziazmu)
i pokory k tvorivosti

Kreatívec sa neustále a s nadšením vzdeláva

Kreatívec je špecialista, nie generalista

Kreatívec stojí na strane dobra, nie zla

Kreatívcov (najmä vedeckých)
má mať spoločnosť v najvyššej úcte

Hlavným východiskom pre múzu kreatívca
by mala byť hodnotová abeceda

Kreatívec vníma svoju činnosť nie ako povolanie (prácu),
ale najmä ako poslanie (hobby)

Kreatívec vie a rešpektuje, že viac ako byť najlepším
profesionálom sveta, je zostať dobrým ČLOVEKOM

Kreatívec je človek nepokojný a nespokojný, často rebel (revolucionár) –
lebo stále hľadá čo najlepšie riešenie (zdokonalenie, optimalizáciu)

Kreativita nie je cieľ ani zmysel, ale len prostriedok, nástroj a cesta k cieľu a zmyslu
ľudského života múdrych. Je to najväčšia hybná sila evolúcie (rozvoja) a k pokroku
(progresu), akú bolo doteraz schopné ľudstvo v sebe objaviť

Na inej kóte a v inej note

Pri rozhovoroch o výnimočnosti, talente a úspešnosti niektorých ľudí možno vnímať v očiach, tvárach, postojoch i prístupoch ľudí veľké rozpaky. Nielen z hľadiska variability, ale najmä neschopnosti skryť tú neprajnosť, závisť, dokonca niekedy až nenávisť a škodoradosť. Ľudia vnímajú úspešných príčasto primitívne len cez ich prírastky majetku, ale už nevidia koľko ČASU (hodín, dní, týždňov, mesiacov, rokov) a ENERGIE (driny, potu, umu, mozolov) to víťazov života stálo. Neinšpirujú sa ich húževnatosťou, ale skôr im vyčítajú, či im takýto život za to stojí. Veď predsa v dnešnej hektickej dobe prílišného materializmu, neadekvátneho konzumu, plytvania, pohodlnosti až lenivosti netreba najmä pracovať, ale predovšetkým si užívať?! Existuje pritom veľa definícií bohatstva, hoci mňa najviac oslovuje len táto: Najbohatší nie je ten, ktorý má najviac, ale ten, kto potrebuje najmenej.

Tvorcovia dumajú oproti netvorivým ľuďom na inej kóte a v inej note: Nielen brať, ale najmä dávať. Viacej tvoriť, menej troviť. Namiesto prázdnych rečí, sú lepšie rýchle činy. A rozumný tvorca rešpektuje aj paradoxy.

PARADOXNÉ PRIKÁZANIA – 10 ponaučení Dr. Kenta M. Keitha ako nájsť vlastný zmysel v šialenom svete v kontexte vyššie uvedeného pomenúvajú aj týchto 5 výziev „MAXÍM“ k ľudstvu, aby bol človek lepší:

1. Ľudia sú nelogickí, nerozumní a sebeckí. Napriek tomu ich milujte.
2. Ak konáte dobro, obvinia vás zo sebeckých pohnútok. Napriek tomu konajte dobro.
3. Ak ste úspešní, získate falošných priateľov a ozajstných nepriateľov. Napriek tomu sa usilujte o úspech.
4. Najväčších hrdinov s najvyššími ideálmi môže zastreliť aj najmenší človek s najnižšími pudmi. Napriek tomu majte najvyššie ideály.
5. Dajte svetu to najlepšie, čo je vo vás, a on sa vám obráti chrbtom. Napriek tomu dajte svetu to najlepšie – čo je vo vás.

Zhrnutie a závery

Kreativitu je treba rešpektovať a oslavovať, nie ignorovať a zatracovať. Tvorivosť je najrýchlejšia šanca k správnej hodnotovej doživotnej škole zmysluplnosti cieľov, medzi ktorými kraluje najvyšší princíp pre človeka – DOBRO.

Súčasne je to najrýchlejšia skratka k PROSPERITE. Zároveň je to skvelá šanca k celoživotnej sebarealizácii i osvojeniu si bohatstva typu BYŤ (duchovné statky), ktoré je komplexne produktívnejšie ako MAŤ (materiálne statky).

Kreatívni ľudia sú často osobití, nepokojní, rebelujúci, veľmi špecifickí a zvláštni. Niekedy ich na ulici rozoznáte a inokedy nie.

Tvorivosť je podmienkou prechodu k tzv. kreatogénnej a znalostnej spoločnosti. Akákoľvek ďalšia produktívna evolúcia ľudstva k rastu kvality života i trvalej prosperity bez kreativity nie je možná. Vedci patria medzi najcennejších kreatívcov, vynálezcov, objaviteľov, ale často je ich úspech vykúpený obrovskou a nepredstaviteľnou obetou (strata zdravia, rodiny, priateľov, životných slasťí, atď.).

Kreativita neponúka len potenciál pre anonymné ľudstvo, ale poskytuje aj príležitosť na sebarozvoj každého konkrétneho človeka, aby sa stal lepšou verziou seba samého.

ŠTEFAN KASSAY

**SPOLOČNÁ EURÓPSKA
PRODUKČNÁ PLATFORMA**

To, čo dokázal jeden podnik, môže dokázať aj rad iných podnikov, ak si osvoja podstatu prieniku vedy do praxe.

www.kassaybooks.com/members